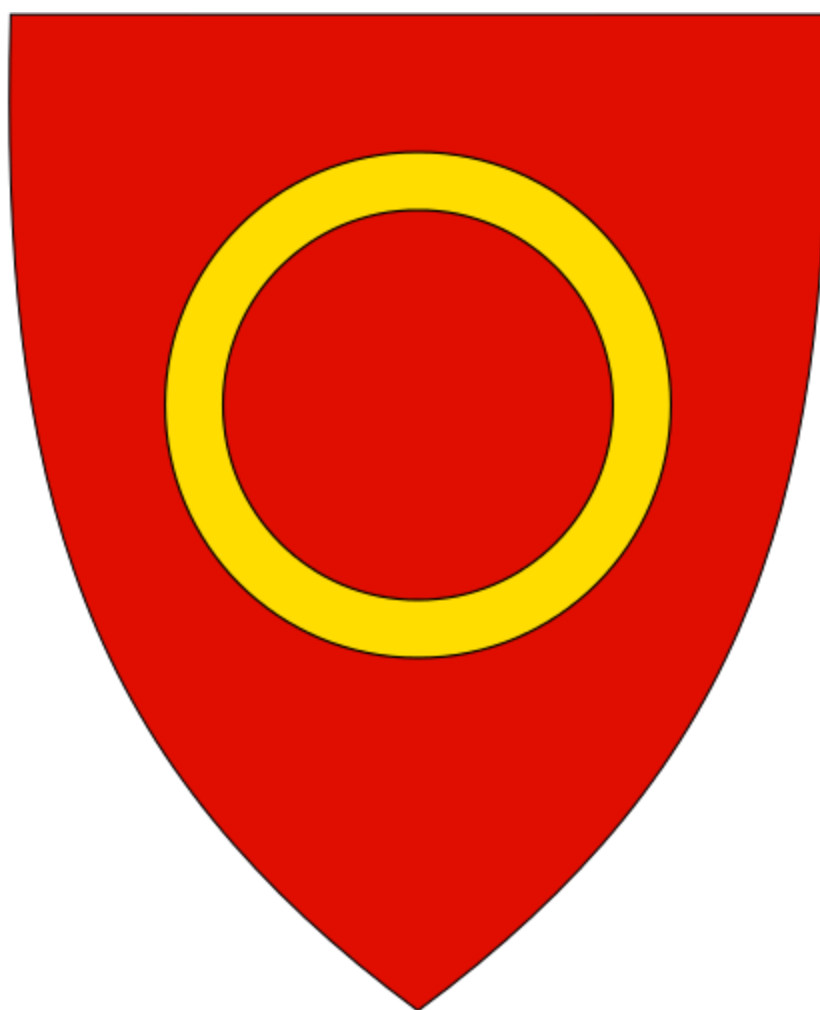

ALKOHOLPOLITISK HANDLINGSPLAN FOR RINGERIKE KOMMUNE 2024 - 2028

Innhold

1.	FORMÅL.....	3
2.	ALKOHOLFRIE SONER	3
3.	DEFINISJON AV ALKHOLHOLDIG DRIKK	5
4.	BEVILLINGSPERIODEN.....	5
5.	SAKSBEHANDLING	6
6.	SØKNAD OM SALGSBEVILLING	7
	6.1 Salgsbevillinger for alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol.....	7
	6.2 Høringsinstanser.....	7
	6.3 Vandel.....	7
	6.4 Kriterier til vurdering ved saksbehandlingen	7
	6.5 Styrer og stedfortreder.....	8
	6.6 Kunnskapsprøver	8
	6.7 Salgstidene.....	9
	6.8 Vilkår.....	10
	6.9 Reklameforbudet.....	10
	6.10 Spesielt om bevilling til nettsalg.....	11
7.	SØKNAD OM SKJENKEBEVILLING.....	11
	7.1 Høringsinstanser.....	11
	7.2 Vandel.....	12
	7.3 Kriterier til vurdering ved saksbehandlingen	12
	7.4 Styrer og stedfortreder.....	12
	7.5 Kunnskapsprøver	13
	7.6 Reklameforbudet.....	13
	7.7 Skjenketidene	13
	7.8 Vilkår.....	14
	7.9 Kriterier ved vurdering ved forskjellige driftskonsept.....	15

7.10 Kriterier ved vurdering av plassering	15
8. BEVILLING FOR ENKELTSTÅENDE ANLEDNING OG AMBULERENDE BEVILLING	15
8.1 Skjenkebevilling for enkeltstående anledning:.....	16
8.2 Ambulerende skjenkebevilling:	16
9. ERFARINGSUTVEKSLING	17
10. REAKSJONER VED OVERTREDELSE AV BESTEMMELSER KNYTTET TIL SALGS- OG SKJENKEBEVILLINGER	17
10.1 Prikktildelingssystemet.....	18
11. KLAGEADGANG.....	20
12. BEVILLINGSGEBYR	20
13. KONTROLL	21
13.1 Internkontroll	21
14. DELEGASJONER.....	22
15. HVA MÅ BEVILLINGSHAVERE GJØRE?	22
16. LENKER	23

1. FORMÅL

Alkohollovens § 1-7 pålegger kommunen å utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan.

Planen skal være retningsgivende både for administrasjonen ved forberedelse av saker til politisk behandling og ved avgjørelse av salgs- og skjenkebevillinger. Planen skal videre gi utelivsnæringen gode og forutsigbare rammebetingelser, som stimulerer til et trygt og variert uteliv.

Planen tar ikke for seg kommunens folkehelseperspektiv på alkohol, da dette dekkes av kommunens folkehelsekoordinator.

Den kommunale alkoholpolitikken forvaltes innenfor de rammer som er gitt i Lov av 2. juni 1989 nr 27 Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholloven).

Alkoholloven har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk innebærer.

I planen er det lagt vekt på følgende:

- Vise kommunens overordnede målsetting med alkoholpolitikken
- Fremme konkrete tiltak
- Konkretisere delegasjonsbestemmelsene
- Skape forutsigbarhet for næringen ved å gjøre kjent reaksjonsmønster ved overtredelse av lover/forskrifter/bestemmelser
- Bevillingshavere og andre skal enkelt kunne slå opp i planen og finne det de eventuelt trenger svar på.

2. ALKOHOLFRIE SONER

Det er en godt dokumentert sammenheng mellom økt tilgjengelighet til alkohol og økt alkoholkonsum.

Det er viktig for kommunen å skape alkoholfrie soner, særlig av hensyn til barn, unge og unge voksne.

Kommunestyret ønsker å begrense tilgjengeligheten til alkohol, samt iverksette strengere reaksjoner ved avvik fra vedtatte bestemmelser.

Kommunen vil ikke gi bevilling til skjenking av alkoholholdig drikk til følgende konsepter eller på følgende steder:

1. Arrangementer for de under 18 år
2. Helsestudio/velværesentre

3. Frisørsalonger
4. Gatekjøkken, storkiosker, bakerier eller lignende
5. Aktivitets- og fritidssentre
6. Alminnelig skjenkerett som fast ordning for bevertningssteder som bare betjener idrettsanlegg, idrettshaller og lignende kan kun finne sted i spesielle områder avskjermet fra publikum og slik at skjenking ikke finner sted mens det pågår idrettsaktivitet
7. Forretninger der konseptet normalt ikke omfatter skjenking av alkohol
8. En-prosent MC-klubber eller enkeltpersoner, foreninger, selskaper eller andre juridiske personer som er tilknyttet eller samarbeider med en-prosent MC-klubber

Bowling- og golfsentra kan gis skjenkebevilling. Kulturhus i tilknytning til idrettshall/skole kan gis skjenkebevilling etter skolens åpningstid eller hvis det ikke pågår idrettsarrangement når skjenkingen skjer.

I butikksentra gis det kun skjenkebevilling til serveringssteder hvor hele skjenkeområdet er tydelig avgrenset med faste vegger. Butikksentra regnes i dette tilfellet som kjøpesentre og andre mindre bygg hvor ulike forretninger er samlet og folk ferdes. Faste vegger regnes i dette tilfellet som en hel vegg inkludert døråpning. Inngang til serveringsstedet fra butikksentra skal skje via en dør som kan lukkes.

3. DEFINISJON AV ALKOLHOLDIG DRIKK

Forskrift av 8. juni 2005 nr 538 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. har følgende definisjoner i §1-1:

- Alkoholfri drikk: drikk som inneholder under 0,7 volumprosent alkohol
- Alkoholsvak drikk: drikk som inneholder mellom 0,7 og 2,5 volumprosent alkohol
- Alkoholholdig drikk gruppe 1: drikk som inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol
- Alkoholholdig drikk gruppe 2: drikk som inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol
- Alkoholholdig drikk gruppe 3: drikk som inneholder mellom 22 og 60 volumprosent alkohol

Salg, utlevering og skjenking av alkoholsvak drikk og alkoholholdig drikk i gruppe 1 og 2 skal ikke skje til personer under 18 år. Salg, utlevering og skjenking av alkoholholdig drikk i gruppe 3 skal ikke skje til personer under 20 år, selv om vedkommende viser til skriftlig fullmakt fra foreldre, foresatte eller andre.

4. BEVILLINGSPERIODEN

Den 1. januar 2016 ble loven endret med hensyn til bevillingsperiodens lengde.

Ringerike kommune innførte i 2019 unntaksbestemmelsen i Alkohollovens § 1-6 som medfører at gjeldende salgs- og skjenkebevillinger ikke skal opphøre, men gjelde videre for en ny periode på inntil fire år med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer, altså 30. september 2028.

Unntaksbestemmelsen gjelder ikke for:

- Salgs- eller serveringssteder som har fått tolv eller flere prikker i bevillingsperioden
- Salgs- eller skjenkebevillinger som har fått inndratt bevillingen i bevillingsperioden

De ovennevnte bevillingshaverne må søke om ordinær fornyelse til den frist kommunen bestemmer. Endringer i bevillingshaveres konsept eller eierforhold meldes umiddelbart til kommunen.

Fornyelse av bevillinger er tidkrevende og innebærer et betydelig merarbeid for kommunene. For eksempel ved innhenting og behandling av vandelsopplysninger. Nåværende ordning om fornyelsessøknad for åtte år om gangen, innebærer økonomiske og administrative besparelser både for kommunen og for næringsdrivende.

Bevillingshavere som søker om endring av driftskonsept, skjenkeareal, eller lignende i perioden 2024 – 2028 må sende komplett søknad.

Søknaden finnes her: [Ringerike kommune - Salgs-, serverings- og skjenkebevilling.](#)

Komplett søknad med alle vedlegg, sendes Ringerike kommune så raskt som mulig.

5. SAKSBEHANDLING

Bevillingsmyndigheten skal forvalte alkoholloven på rett måte og i samsvar med lovens formålsparagraf, den alkoholpolitiske handlingsplanen og eventuelle andre sentrale og lokale retningslinjer og forskrifter.

Forvaltningsloven stiller krav til bevillingsmyndighetens saksbehandling. Bestemmelsene om saksbehandlingstid, veiledningsplikt, habilitet, taushetsplikt, forhåndsvarsling og klagefrist kommer blant annet til anvendelse.

Bevilling til å selge eller skjenke til forbruker er ikke en rettighet. Hvorvidt bevilling bør gis, vil alltid være overlatt til kommunens skjønn.

Kommunen har stor selvstendighet til å fastsette retningslinjer til grunn for salgs- og skjenkebevillinger. Det er opp til kommunens eget skjønn om bevillinger skal gis. Avgjørelsen i den enkelte sak må treffes på et saklig grunnlag, og vedtakene må begrunnes. I alkoholloven er det flere eksempler på hensyn kommunen kan vektlegge ved utøvelse av skjønn. Ulike hensyn kan brukes som begrunnelse for å innvilge eller avslå søknad.

Eksempel på hensyn kan være begrensninger i antall skjenkesteder, plassering av og størrelsen på disse, type virksomhet, krav til vakthold, næringspolitiske hensyn, alderssegment og egnethet. Retningslinjene i alkoholpolitisk handlingsplan er ment å være et styringsverktøy både for administrasjonen og politikere. Retningslinjene skal bidra til en forutsigbar og ryddig alkoholpolitikk.

Blant Folkehelseinstituttets hovedpunkter i publikasjon av 22.12.2023 nevnes det at:

«Ved siden av vinmonopolordningen og alkoholavgiftene er bevillingssystemet for omsetning av alkohol et viktig virkemiddel i norsk alkoholpolitikk. Dette er ordninger som bidrar til å begrense tilgangen til alkohol. Alkoholloven setter de ytre rammene for bevillingssystemet. Kommunene gir bevilling til salgs- og skjenkesteder, og har ansvar for den løpende forvaltningen av alkoholloven»

Søknadsskjemaer finnes på kommunens hjemmeside www.ringerike.kommune.no under fanen «Kultur og fritid» eller kan fås ved henvendelse til Servicetorget. Etter avtale med saksbehandler kan man på Servicetorget få veiledning til utfylling av skjema.

6. SØKNAD OM SALGSBEVILLING

6.1 Salgsbevillinger for alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol

Med salg forstås overdragelse av alkoholholdig drikk til forbruker mot vederlag for drikking utenfor salgsstedet (alkohollovens § 1-4 1. ledd).

Ved søknad om salgsbevilning skal kommunens søknadsskjema benyttes.

Søknadsskjema kan lastes ned på kommunens hjemmeside: www.ringerike.kommune.no

For å kunne forvente å få søknaden behandlet, skal søknaden være tilfredsstillende utfylt og obligatoriske vedlegg skal følge med.

6.2 Høringsinstanser

Alkoholloven § 1-7 andre ledd gir kommunen dels adgang og dels plikt til å innhente uttalelser fra ulike instanser i bevillingssaker. Uttalelsene er aktuelle både i vurderingen av om vandelskravet er oppfylt etter §§ 1-7b og 1-7c, og i vurderingen av om bevilling bør gis, jf. alkohollovens § 1-7a.

Ringerike kommune har som praksis å innhente uttalelser fra skatteetaten og politiet. Det kan også innhentes vandel fra andre instanser der det er behov.

6.3 Vandel

Formålet med vandelskravet er å hindre kriminalitet, spesielt økonomisk kriminalitet, samt å skape rettferdige konkurranseforhold.

Bevillingsmyndigheten *plikter* å ta stilling til vandelskravet. Det er utelukket å gi bevilling dersom de ansvarlige ikke tilfredsstillende vandelskravet etter alkohollovens § 1-7b. En søker med tilfredsstillende vandel har allikevel ikke automatisk rett på bevilling. I hvilke tilfeller en bevilling skal gis, beror på skjønnsmessig avgjørelse, jf. § 1-7 og 1-7a.

I tilfeller hvor for eksempel søker ikke har gjort opp for seg grunnet manglende betalingsevne, bør det vurderes konkret om forholdet er forbigående eller om det er av bagatellmessig art. I vurderingen av bevillingshavers og andre personers vandel kan det ikke tas hensyn til forhold som er eldre enn 10 år.

6.4 Kriterier til vurdering ved saksbehandlingen

Det må påregnes å bli vanskelig å få salgs- og skjenkebevilling dersom

- a) politiets uttalelse ikke er positiv

- b) det foreligger negative uttalelser fra andre offentlige organer som kommunen kan eller skal innhente opplysninger fra
- c) vandelskravene i alkohollovens § 1-7 b ikke er oppfylt
- d) omsetningsoppgaver ikke blir levert og/eller bevillingsgebyr ikke blir betalt til rett tid
- e) bevillingssøker har overtrådt alkoholloven og/eller andre bestemmelser som har sammenheng med alkohollovens formål i slikt omfang at det kan stilles spørsmål ved søkers egnethet

Alkoholloven oppstiller visse vilkår som må være oppfylt for at bevilling skal kunne gis. Når disse vilkårene er oppfylt, er det opp til kommunen å bestemme om bevilling skal gis, også ut ifra skjønn. Det er vide rammer for hvilke hensyn som kan tillegges vekt i avgjørelsen av bevillingssøknaden. Alle hensyn som fremmer alkohollovens formål, kan sies å være relevante.

6.5 Styret og stedfortreder

Bare personer som har det daglige ansvaret for salget kan oppnevnes som styret. Styret av bevillingen må være over 20 år og ha uklanderligandel.

Styret har ansvaret for utøvelsen av bevillingen, og skal sørge for å unngå brudd på alkohollovens bestemmelser i forbindelse med salg av alkoholholdig drikk.

Det er styrets ansvar å sørge for at de ansatte har nødvendig kunnskap om relevant regelverk og at ansatte overholder dette.

Ved styrets fravær plikter stedfortreder å tre inn for styret.

Bevillingshaver må straks søke om godkjenning av ny styret og/eller stedfortreder ved bytte.

6.6 Kunnskapsprøver

For å bli godkjent som styret og/eller stedfortreder må kunnskap om alkoholloven dokumenteres. Hvilken kunnskap som må dokumenteres beror på hva slags bevilling det søkes om. Kunnskapsprøver kan bestilles og gjennomføres på kommunens servicetorg.

Kommunen er ansvarlig for å avholde kunnskapsprøver innen 2 måneder etter mottatt melding om at prøve ønskes avlagt, jf. alkoholforskriften §5-3. For avleggelse av prøve, herunder forsøk på avleggelse, betales et forskuddsgebyr på kr 400, jf. forskriftens § 5-6.

- **Salgsbevilling:** For salgsbevilling stilles det krav til kunnskapsprøve i alkoholloven for styret og stedfortreder, jf. alkoholloven § 1-7 bokstav c tredje ledd. Den aktuelle kandidaten må ha kunnskap om alkohollovens kapittel 1, 3, 7, 8 og 9 samt alkoholforskriftens kapittel 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11 og 14. Kandidaten må også ha kjennskap til alkohollovens øvrige bestemmelser.

6.7 Salgstidene

Salgstidene følger åpningstiden til forretningen, men ikke utover lovens maksimaltid (mandag-fredag kl. 08:00 til 20:00 og lørdag kl. 08:00 til kl. 18:00). Dette følger av alkoholloven § 3-7. Salg av alkoholholdig drikk på søndag og helligdager er ikke tillatt. På dager før helligdager skal salget opphøre senest kl. 18:00, unntatt dagen før Kristi himmelfart.

1. mai og 17. mai er ikke helligdager, og man kan derfor selge frem til klokken 20:00 dagen før. Alkoholholdig drikk i gruppe 1 kan ikke selges 1. mai og 17. mai.

NB: Dersom jul- eller nyttårsaftnen faller på en søndag, er det ikke tillatt med ølsalg.

Under følger en oversikt over hvilke salgstider som gjelder hvilke dager.

Dag	Tidsrom for lovlig salg av alkoholholdig drikk
Hverdager	08:00 - 20:00
Lørdager	08:00 - 18:00
Søndag	STENGT
Onsdag før skjærtorsdag	08:00 - 18:00
Påskeaftnen	08:00 - 18:00
Dagen før 1.mai	08:00 - 20:00
Dagen før 17.mai	08:00 - 20:00
Onsdag før Kristi Himmelfartsdag	08:00 - 20:00
Pinseaftnen	08:00 - 18:00
Julaften (ikke søndag)	08:00 - 18:00
Nyttårsaftnen (ikke søndag)	08:00 - 18:00
Helligdager	Tidsrom for lovlig salg av alkoholholdig drikk
1.nyttårsdag	STENGT
Skjærtorsdag	STENGT
Langfredag	STENGT
1.påskedag	STENGT

2.påskedag	STENGT
1.mai	STENGT
Kristi Himmelfartsdag	STENGT
17.mai	STENGT
1. pinsedag	STENGT
2. pinsedag	STENGT
1. juledag	STENGT
2. juledag	STENGT

6.8 Vilkår

Alkohollovens § 3-2 åpner for at kommunen kan sette vilkår for bevillingen i samsvar med alminnelige forvaltningsrettslige regler. Forutsetningen for et lovlig vilkår er at det er begrunnet i alkoholpolitisk hensyn. Følgende vilkår gjelder for salgsbevillinger i Ringerike kommune:

- I nærheten av der alkoholholdige drikkevarer er plassert og ved kassene skal det være tydelig oppslag som viser salgstidene for alkoholholdig drikk i gruppe 1.
- Det er tidspunktet for passering av kasse som er avgjørende for om salg av alkoholholdig drikk kan skje. Dette gjelder selv om kunden har sluppet inn i forretningen før salgstiden for alkoholholdig drikk gruppe 1 har utløpt.
- Ved kassene skal det i tillegg være tydelig oppslag om at alle under 23 år uoppfordret skal vise legitimasjon.
- Plassering av alkoholholdig drikk og alkoholfri drikk skal ikke kunne forveksles

Brudd på vilkår som nevnt ovenfor kan føre til prikkbelastning jf. alkoholloven § 3-2.

6.9 Reklameforbudet

Alkoholloven § 9-2 og alkoholforskriften § 14:

Reklame for alkoholholdig drikk er forbudt. Forbudet gjelder også reklame for andre varer med samme merke eller kjennetegn som alkoholholdig drikk. Slike varer må heller ikke inngå i reklame for andre varer eller tjenester.

Avgrensning, utfylling, gjennomføring av og unntak fra bestemmelsene i alkohollovens § 9-2 første ledd finner man i alkoholforskriftens § 14.

Bevillingshavere kan i samråd med bevillingsmyndigheten drøfte praktiske utfordringer knyttet til forbudet.

6.10 Spesielt om bevilning til nettsalg

Alkoholloven er ikke til hinder for nettsalg av alkoholholdig drikk i gruppe 1. Alkoholforskriftens 2 og 3 gir føringer for salg og utlevering av alkoholholdig drikk. Det er viktig å være klar over at salgsformen kan gi utfordringer når det gjelder kontroll med utlevering av varene. Kommunen viderefører ordningen med nettsalg under følgende omstendigheter:

- Det må fremgå av søknaden om varene skal utleveres fra et bestemt lokale eller om det skjer ved utkjøring.
- Utlevering av alkoholholdig drikk må ikke skje utenfor gjeldende salgstider i kommunen.
- Utlevering må kun skje til personer over 18 år.
- Utlevering må ikke skje til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler.
- Salg av alkoholholdig drikk på nett må skje henhold til reklameforbudets bestemmelser.
- Bevillingshaver må tilrettelegge for at det skal kunne gjennomføres salgskontroller i henhold til alkoholloven.
- Bevilling om nettsalg må utøves i nøye samsvar med de til enhver tid gjeldende bestemmelser fastsatt i lover, forskrifter og politivedtekter.

7. SØKNAD OM SKJENKEBEVILLING

«Med skjenking forstås salg av drikk for drikking på stedet. Som skjenking regnes det også når bevillingshaver vet om at det drikkes i deler av hans hus som han har rådighet over, eller på andre steder i hans besittelse, eller på husets nærmeste tilliggelser (alkoholovens § 1-4 2. ledd)».

Ved søknad om skjenkebevilling skal kommunens søknadsskjema brukes. Fortrinnsvis skal elektronisk skjema benyttes. Skjema finnes på Ringerike kommune sin hjemmeside: www.ringerike.kommune.no

For at søknaden skal kunne behandles, må søknaden være tilfredsstillende utfylt og obligatoriske vedlegg må følge med. En søknad om fast skjenkebevilling kan ikke innvilges før det er gitt serveringsbevilling etter Serveringsloven § 3. Etter samme lov § 5 stilles det krav om at daglig leder har bestått *Etablererprøve for serveringsvirksomhet*.

7.1 Høringsinstanser

Alkoholloven § 1-7 andre ledd gir kommunen dels adgang og dels plikt til å innhente uttalelser fra ulike instanser i bevillingssaker. Uttalelsene er aktuelle både i vurderingen av om vandelskravet er oppfylt etter §§ 1-7b og 1-7c, og i vurderingen av om bevilling bør gis, jf. alkoholovens § 1-7a.

Ringerike kommune har som praksis å innhente uttalelser fra skatteetaten og politiet. Det kan også innhentesandel fra andre instanser der det er behov.

7.2 Vandel

Formålet med vandelskravet er å hindre kriminalitet, spesielt økonomisk kriminalitet samt å skape rettferdige konkurranseforhold.

Bevillingsmyndigheten *plikter* å ta stilling til vandelskravet. Det er utelukket å gi bevilling dersom de ansvarlige ikke tilfredsstillende vandelskravet etter alkohollovens § 1-7b. En søker med tilfredsstillende vandel har allikevel ikke automatisk rett på bevilling. I hvilke tilfeller en bevilling skal gis, beror på skjønnsmessig avgjørelse, jf. § 1-7 og 1-7a.

I tilfeller hvor for eksempel søker ikke har gjort opp for seg grunnet manglende betalingsevne, bør det vurderes konkret om forholdet er forbigående eller om det er av bagatellmessig art. I vurderingen av bevillingshavers og andre personers vandel kan det ikke tas hensyn til forhold som er eldre enn 10 år.

7.3 Kriterier til vurdering ved saksbehandlingen

Det må regnes med å bli vanskelig å få salgs- og skjenkebevilling dersom

- a) politiets uttalelse ikke er positiv
- b) det foreligger negative uttalelser fra andre offentlige organer som kommunen kan eller skal innhente opplysninger fra
- c) vandelskravene i alkohollovens § 1-7 b ikke er oppfylt
- d) omsetningsoppgaver ikke blir levert og/eller bevillingsgebyr ikke blir betalt til rett tid
- e) bevillingssøker har overtrådt alkoholloven og/eller andre bestemmelser som har sammenheng med alkohollovens formål i slikt omfang at det kan stilles spørsmål ved søkers egnethet

Alkoholloven oppstiller visse vilkår som må være oppfylt for at bevilling skal kunne gis. Når disse vilkårene er oppfylt, er det opp til kommunen å bestemme om bevilling skal gis, også ut ifra skjønn. Det er vide rammer for hvilke hensyn som kan tillegges vekt i avgjørelsen av bevillingssøknaden. Alle hensyn som fremmer alkohollovens formål, kan sies å være relevante.

I vurderingen av søknader om skjenkebevilling, vil det for ulike type skjenkesteder bli lagt vekt på lokalenes beliggenhet, egnethet, størrelse, samt målgruppen for virksomheten. Hensyn til lokalmiljøet, erfaring med tidligere driftsform, samt trafikale og/eller ordensmessige problemer er også relevant.

7.4 Styret og stedfortreder

Bare personer som har det daglige ansvaret for skjenkingen kan oppnevnes som styrer. Styrer av bevillingen må være over 20 år og ha uklanderlig vandel.

Styreren har ansvaret for utøvelsen av bevillingen, og skal sørge for å unngå brudd på alkohollovens bestemmelser i forbindelse med skjenking av alkoholholdig drikk.

Det er styrers ansvar å sørge for at de ansatte har nødvendig kunnskap om relevant regelverk og at ansatte overholder dette.

Ved styrers fravær plikter stedfortreder å tre inn for styrer.

Bevillingshaver må straks søke om godkjenning av ny styrer og/eller stedfortreder ved bytte.

7.5 Kunnskapsprøver

For å bli godkjent som styrer og/eller stedfortreder må kunnskap om alkoholloven og/eller serveringsloven dokumenteres. Hvilken kunnskap som må dokumenteres beror på hva slags bevilling det søkes om. Kunnskapsprøver kan bestilles og gjennomføres på kommunens servicetorg.

Kommunen er ansvarlig for å avholde kunnskapsprøver innen 2 måneder etter mottatt melding om at prøve ønskes avlagt, jf. alkoholforskriften §5-3. For avleggelse av prøve, herunder forsøk på avleggelse, betales et forskuddsgebyr på kr 400, jf. forskriftens § 5-6.

- **Skjenkebevilling:** Styrer og stedfortreder for et skjenkested må ha gjennomført og bestått kunnskapsprøve i alkoholloven. Kandidaten må ha kunnskap om alkohollovens kapittel 1, 4, 5, 7, 8 og 9 samt alkoholforskriftens kapittel 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11 og 14. Kandidaten må dessuten ha kjennskap til alkohollovens øvrige bestemmelser. En skjenkebevilling kan ikke tas i bruk før det er gitt serveringsbevilling. Serveringslovens § 5 stiller krav om etablererprøve for serveringsstedets daglige leder.
- **Serveringsbevilling:** Serveringsstedets daglige leder må ha gjennomført en etablererprøve.

7.6 Reklameforbudet

Alkoholloven § 9-2 og alkoholforskriften § 14:

Reklame for alkoholholdig drikk er forbudt. Forbudet gjelder også reklame for andre varer med samme merke eller kjennetegn som alkoholholdig drikk. Slike varer må heller ikke inngå i reklame for andre varer eller tjenester.

Avgrensning, utfylling, gjennomføring av og unntak fra bestemmelsene i alkohollovens § 9-2 første ledd finner man i alkoholforskriftens § 14.

Bevillingshavere kan i samråd med bevillingsmyndigheten drøfte praktiske utfordringer knyttet til forbudet.

7.7 Skjenketidene

Bestemmelser vedrørende skjenketider i Ringerike kommune:

- Inneservering og uteservering: frem til kl. 03.00 alle dager.
- Konsumet av utskjenket alkoholholdig drikk skal være opphørt senest 03:30.

- Bevillingshaver har ansvaret for å sørge for at det ikke drikkes alkoholholdig drikk etter dette.
- Skjenking av alkoholholdig drikk i gruppe 1 og 2 kan tidligst starte klokken 10.00 og skjenking av alkoholholdig drikk i gruppe 3 kan tidligst starte klokken 13.00.

Spesielt ved innføringen av sommer- og vintertid:

Sommertid:

Ved overgang til sommertid stilles klokken frem, fra klokken 02.00 til klokken 03.00. Skjenkesteder som i henhold til bevillingen har skjenketid til klokken 03.00 må stenge skjenkingen på det tidspunktet klokken stilles frem, det vil si klokken 02.00. Klokken er da 03.00 etter ny tid.

Vintertid:

Ved overgang til vintertid stilles klokken tilbake fra klokken 03.00 til klokken 02.00. I henhold til maksimaltidene vil skjenketiden utløpe klokken 03.00 (når klokken blir 03.00 første gang den natten), og den utvides derfor ikke med en ekstra time.

Spesielt for uteservering:

Skjenkesteder som har bevilling for skjenking av alkoholholdig drikk på nærmere avgrenset område utendørs, kan skjenke de drikkevarer som bevillingen omfatter. På serveringssteder med utendørs musikk, skal musikken opphøre senest klokken 23:00 alle dager.

Unntak kan gjøres i forbindelse med spesielle arrangement. Vedtak om å gjøre eventuelle unntak må avgjøres av politiet.

7.8 Vilkår

Vilkårene er gitt i medhold av alkohollovens § 4-3.

Vilkårene kommer i tillegg til bestemmelsene gitt i lov, og sentrale/lokale forskrifter.

For ytterligere å begrense konsumet av alkoholholdig drikk, og sikre at kontrollen av steder med bevilling blir enklere, samt å avverge skadevirkningene ved skjenking av alkoholholdig drikk, knyttes følgende vilkår til skjenkebevillinger i Ringerike kommune:

- a) Stedets ansatte kan ikke konsumere alkohol og/eller være påvirket av rusmidler i arbeidstiden.
- b) Bevillingshaver følger politiets pålegg om ordensvakter.
- c) Vakter og annen betjening som har kontrollopgaver og/eller betjener virksomhetens gjester ute i skjenkelokalet eller utendørs

skjenkeområde skal bære skilt og arbeidsantrekk slik at virksomhetens ansatte skiller seg ut fra gjestene på stedet

- d) Bevillingshaver har dokumentasjon på at ansatte er registrert i arbeidstakerregisteret og at de har lovlige arbeidskontrakter
- e) Det settes som vilkår at pålegg fra brannvesen, mattilsyn og Ringerike kommune til enhver tid blir fulgt.
- f) Bevillingshaver pålegges å ha orden og renhold på sine utearealer innen klokken 06:00 samme dag.
- g) Alle ansatte ved skjenkesteder med fast skjenkebevilling skal gjennomføre Helsedirektoratets kurs i ansvarlig vertskap. Kursbevis skal ligge i perm for internkontroll
- h) Det stilles krav om etterlevelse av forskrift om delvis allmenngjøring av tariffavtale for overnattings-, serverings- og cateringvirksomheter. Dette gjelder både ved bevillingssøknad og kontroll.

Brudd på vilkår som nevnt ovenfor kan føre til prikkbelastning jf. alkoholloven § 4-3

7.9 Kriterier ved vurdering ved forskjellige driftskonsept

Selv om kommunen ikke har tak på antall bevillinger, er et av målene med planen å ha god kontroll og evt. begrense nyetableringer, og da spesielt skjenkesteder der alkoholholdig drikkevarer utgjør den vesentligste omsetningsvaren.

Nyetableringer skal presentere et reelt konsept som viser hvorledes virksomheten skal markedsføres og drives. Det gis ikke alminnelig bevilling til driftskonsept som gatekjøkken, kiosker eller virksomheter som drives og markedsføres som annet enn serveringssted.

7.10 Kriterier ved vurdering av plassering

Ved vurdering av søknader om bevilling, vil det for ulike type skjenkesteder bli lagt vekt på lokalenes beliggenhet, størrelse, beskaffenhet og egnethet, samt målgruppen for virksomheten. Det vil også bli tatt hensyn til lokalmiljøet og eventuell erfaring med tidligere driftsform, samt trafikale og/eller ordensmessige problemer.

8. BEVILLING FOR ENKELTSTÅENDE ANLEDNING OG AMBULERENDE BEVILLING

Muligheten for å innvilge bevillinger for enkeltstående anledninger følger av alkoholloven § 1-6 andre ledd og ambulerende bevillinger kan utstedes iht. alkoholloven § 4-5.

Privatpersoner som låner eller leier et lokale for en bestemt anledning til sluttet selskap kan servere alkoholholdig drikk i disse lokalene uten skjenkebevilling, dersom skjenking skjer uten vederlag.

Selskaper og andre juridiske personer kan ikke servere alkoholholdige drikkevarer i slike lokaler uten skjenkebevilling. Det samme gjelder dersom privatpersoner skjenker alkoholholdige drikkevarer i slike lokaler mot vederlag.

Det skilles mellom skjenkebevilling for enkeltstående anledning og ambulerende skjenkebevilling:

8.1 Skjenkebevilling for enkeltstående anledning:

- Bevilling for enkeltstående anledning er fortrinnsvis ment for åpne arrangementer, som for eksempel festivaler, utstillinger, åpne konserter, forestillinger eller lignende.
- Bevillingen må være tilknyttet en konkret begivenhet
- Det må gis særskilt bevilling for hvert enkelt arrangement
- Det er krav om styrer og stedfortreder for bevillingen
- Det er krav om bestått kunnskapsprøve for styrer og stedfortreder
- Det stilles krav til vandel for styrer og stedfortreder på lik linje med fast skjenkebevilling
- Bevillingshavere for enkeltstående anledning må overholde de skjenke- og åpningstider som gjelder for skjenkesteder
- Bevillingshaver som allerede har fast skjenke- og serveringsbevilling kan søke om utvidelse av skjenkeareal for enkeltanledning
- Omsetningsoppgave for omsatt mengde alkohol må sendes inn i etterkant av arrangementet
- Vedkommende som søker om skjenkebevilling for enkeltstående anledning, må betale et gebyr som tilsvarer minstegebyret for fast skjenkebevilling

8.2 Ambulerende skjenkebevilling:

Det er først i forbindelse med den aktuelle bruk at bevillingen kobles til person og lokale. Dersom slike bevillinger opprettes, må kommunestyret fastsette et bestemt antall ambulerende bevillinger. I Ringerike kommune opprettes det 50 stk. ambulerende bevillinger for bruk til lukkede arrangementer. Antallet gjelder for ett år av gangen med virkning fra 01.10.2024 til 30.09.2028.

- Ambulerende bevillinger er relevant for sluttete selskap hvor det på forhånd er avklart hvem som kommer. For eksempel bryllup, jubileum og mindre jobbfester
- Ambulerende bevillinger kan gis for all alkoholholdig drikk, men kun til sluttete selskaper
- Det kan gis ambulerende bevilling for alkoholholdig drikk i gruppe 2 og 3 til skjenkesteder som kun har ordinær bevilling for gruppe 1, under forutsetning av det skjenkes til et sluttet selskap

- Det er i utgangspunktet krav om styrer og stedfortreder, men det kan innvilges fritak for stedfortreder
- Det er ikke krav om bestått kunnskapsprøve for styrer og stedfortreder
- Søkere skal ikke vandelsvurderes
- Bevillingsmyndigheten kan i.h.t alkoholforskriftens § 6-2 pr. 2024 kreve et gebyr på inntil kr 440 pr. gang

9. ERFARINGSUTVEKSLING

Det er et felles ansvar mellom bevillingsmyndigheten, bevillingshavere og andre aktører som har sitt virke opp mot utelivet, å opprettholde et trygt uteliv og at alkoholomsetningen overensstemmer med gjeldende lovverk og kommunale vedtak.

Et samarbeid basert på erfaringsutveksling bør ta sikte på god kunnskapsformidling mellom aktørene. Erfaringsutveksling kan for eksempel finne sted på en fysisk samling eller på andre egnede arenaer.

Utelivsaktørene skal ha mulighet til å fremme sitt syn og erfaringer på bevillingspolitikken i størst mulig grad. Bevillingsmyndigheten skal tilrettelegge for en åpen og ærlig samtale. Godt samarbeid mellom aktørene kan bidra til å redusere antall brudd på alkohollovgivningen.

I henhold til KS sin veileder om kommune og politisamarbeid, er koordinering av konkrete tiltak rettet mot felles problemstillinger en viktig del av samarbeidet. Et trygt uteliv angår oss alle.

Tiltak:

- Kommunen vil arrangere et årlig møte med utelivsbransjen, politiet, kontrollører og andre relevante aktører. Tiltaket skal sørge for god kommunikasjon og informasjonsflyt, faglig oppdateringer og erfaringsutveksling.

10. REAKSJONER VED OVERTREDELSE AV BESTEMMELSER KNYTTET TIL SALGS- OG SKJENKEBEVILLINGER

Jf. alkohollovens § 1-8 kan bevillingsmyndigheten inndra en bevilling for resten av bevillingsperioden, eller for en kortere tid dersom vilkårene i § 1-7b, (vandelskravet), ikke lenger er oppfylt, eller dersom bevillingshaver ikke oppfyller sine forpliktelser etter denne loven eller bestemmelser gitt i medhold av denne. Det samme gjelder ved overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av annen lovgivning når denne har sammenheng med denne lovs formål.

Hensikten med sanksjoner på regelbrudd er å få bevilingshavere til å innrette skjenkevirksomheten etter alkoholloven og dens forskrifter, samt annet lovverk med bestemmelser som har sammenheng med alkohollovens formål.

Det er viktig at eventuelle sanksjoner blir iverksatt så snart som mulig etter at regelbrudd har funnet sted.

Alkoholforskriftens §§ 10-1 til 10-6 innebærer et system for prikktildeling ved brudd på bevilingshavers alkoholrettslige forpliktelser.

Reglene innebærer at ulike typer brudd blir tildelt et visst antall prikker og hvor 12 prikker i løpet av to år vil føre til en standardreaksjon på inndragning av bevilling i én uke.

Ordningen er obligatorisk, og kommunen er forpliktet til å følge de anvisninger som følger av forskriften.

Ringerike kommune bruker et privat firma som foretar skjenkekontroller. Basert på eventuelle avvik i rapportene, legger bevilingsmyndigheten til grunn en vurdering av avviket.

Forhåndsvarsel om prikktildeling skjer i forkant av en eventuell prikktildeling. Bevilingshavere har rett på å gi sin uttalelse innen to uker før en eventuell prikktildeling gis.

Forskriften finner du her: [Alkoholforskriften](#)

10.1 Prikktildelingssystemet

Alkoholforskriften § 10-2 første ledd:

Ved overtredelser som nevnt i § 10-3 skal kommunen tildele bevilingshaver et bestemt antall prikker. Likeartede brudd avdekket ved samme kontroll skal anses som ett enkelt brudd.

Alkoholforskriften § 10-3:

Følgende overtredelser fører til tildeling av åtte prikker:

- salg, utlevering eller skjenking til person som er under 18 år, jf. alkoholloven § 1-5 annet ledd
- brudd på bistanbspplikten, jf. § 4-1 annet ledd i denne forskriften
- brudd på kravet om forsvarlig drift, jf. alkoholloven § 3-9 og § 4-7
- hindring av kommunal kontroll, jf. alkoholloven § 1-9.

Følgende overtredelser fører til tildeling av fire prikker:

- salg og utlevering til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, jf. § 3-1 i denne forskriften, skjenking til person som er eller må antas å bli åpenbart påvirket av rusmidler, jf. § 4-2 første ledd i denne forskriften
- brudd på salgs-, utleverings- og skjenketidsbestemmelsene, jf. alkoholloven § 3-4a, § 3-7 og § 4-4

- skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 til person på 18 eller 19 år, jf. alkoholloven § 1-5 første ledd
- brudd på alderskravet til den som selger, utleverer eller skjenker alkoholholdig drikk, jf. alkoholloven § 1-5 tredje ledd.

Følgende overtredelser fører til tildeling av to prikker:

- det gis adgang til lokalet til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, eller bevillingshaver sørger ikke for at person som er åpenbart påvirket av rusmidler forlater stedet, jf. § 4-1 i denne forskriften
- mangler ved bevillingshavers internkontroll, jf. alkoholloven § 1-9 siste ledd, jf. kapittel 8 i denne forskriften
- manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens frist, jf. kapittel 6 i denne forskriften
- manglende betaling av bevillingsgebyr innen kommunens frist, jf. kapittel 6 i denne forskriften
- brudd på krav om styrer og stedfortreder, jf. alkoholloven § 1-7c
- gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet, jf. alkoholloven § 1-8 annet ledd
- gjentatt diskriminering, jf. alkoholloven § 1-8 annet ledd.

Følgende overtredelser fører til tildeling av én prikk:

- brudd på kravet om alkoholfrie alternativer, jf. § 4-6 i denne forskriften
- brudd på regler om skjenkemengde, jf. § 4-5 i denne forskriften
- konsum av medbrakt alkoholholdig drikk, jf. § 4-4 i denne forskriften
- gjester medtar alkohol ut av lokalet, jf. § 4-4 i denne forskriften
- brudd på plikten til å påse at det ikke drikkes alkohol i salgslokalet, jf. § 3-2 i denne forskriften.
- brudd på krav om plassering av alkoholholdig drikk på salgssted, jf. § 3-3 i denne forskriften
- brudd på vilkår i bevillingsvedtaket, jf. alkoholloven § 3-2 og § 4-3
- brudd på reklameforbudet, jf. alkoholloven § 9-2, jf. kapittel 14 i denne forskriften
- andre overtredelser som omfattes av alkoholloven § 1-8 første ledd, jf. blant annet alkoholloven § 3-1 femte ledd, § 4-1 annet ledd, § 8-6, § 8-6a, § 8-12 og § 8-13.

11. KLAGEADGANG

Alkohollovens § 1-16:

«Kommunens enkeltvedtak etter § 1-8 og kap. 3, 4 og 7 kan påklages til Statsforvalteren.

Statsforvalteren kan prøve om vedtaket er innholdsmessig lovlig, er truffet av rette organ og om det er blitt til på lovlig måte.

Søksmål om gyldigheten av enkeltvedtak etter alkoholloven § 1-8 og kapittel 3, 4 og 7, hvor Statsforvalteren har fattet vedtak etter denne paragrafs annet ledd, kan rettes mot kommunen.»

Eventuelle klager sendes via Ringerike kommune innen 3 uker fra vedtaket er mottatt. Kommunen har stort selvstyre i alkoholsaker og Statsforvalteren kan ikke overprøve forvaltningens frie skjønn.

12. BEVILLINGSGEBYR

Alle som får salgs- og skjenkebevilling skal betale et bevillingsgebyr. Bevillingsgebyret må betales innen fristen som kommunen bestemmer.

Bevillingshavere skal innen februar/mars hvert år sende inn oppgave over forventet omsatt mengde alkoholholdig drikk for dette året, samt faktisk omsatt mengde alkoholholdig drikk for året før.

Gebyrsats blir bestemt av departementet jf. forskrift av 8.6.2005 nr 538, § 6.2

Pr. dags dato skal gebyret betales etter følgende satser:

Salg:

0,24 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 1

0,69 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 2

Skjenking:

0,57 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 1

1,49 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 2

4,92 kr pr. vareliter for alkoholholdig drikk i gruppe 3.

Minimumsgebyret utgjør pr. 2024 kr 1960,- for salg av alkohol og kr 6100,- for skjenking av alkohol. Bevillingsmyndigheten kan likevel i særlige tilfeller bestemme at gebyret skal settes lavere.

Når det gjelder gebyr på ambulerende bevilling betales et gebyr på kr 440,- pr. gang.

Søknad om skjenkebevilling for enkeltstående anledning faktureres likt som minimumsgebyr for fast skjenkebevilling.

Det innføres et unntak for organisasjoner som er registrert i Frivilligregisteret. Ved innvilgelse av skjenkebevilling for enkeltstående anledning skal disse organisasjonene kun betale gebyr tilsvarende gebyr for ambulerende bevilling (kr. 440 per 2024).

Bevillingsgebyr skal i sin helhet brukes til kontrollvirksomhet, informasjonsarbeid, holdningsskapende arbeid og rusforebyggende tiltak.

13. KONTROLL

Kontroll med kommunale bevillinger er tillagt kommunen.

Det er opp til den enkelte kommune hvordan man ønsker å organisere kontrollen.

Ringerike kommune har valgt privat aktør for å forestå den utøvende kontrollen med stedene som har fått innvilget bevilling.

Bevillingsmyndigheten kan når som helst kreve tilgang til salgs- og skjenkestedets lokaler og regnskaper, herunder kreve å få nødvendige opplysninger om regnskap og drift fra bevillingshaver. Bevillingshaver plikter uten erstatning eller vederlag å utlevere nødvendige vareprøver til bevillingsmyndighet. Kontrollen skal ikke bare gjelde der hvor salgs- og skjenkevirksomheten utøves, men også lager, bakrom og tilstøtende lokaler som bevillingshaver disponerer.

Alle steder med fast skjenkebevilling skal kontrolleres minst en gang pr. år.

Det skal utføres tre ganger så mange kontroller som det er bevillinger i kommunen, jf alkoholforskriften § 9-7.

Kontroll med ulovlig skjenking der bevilling mangler, er en oppgave for politiet.

God kommunikasjon mellom kontrollører og bevillingshavere bidrar positivt i det forebyggende arbeidet. Å forhindre lovbrudd er en viktig del i det helhetlige arbeidet med alkoholpolitikken i kommunen.

13.1 Internkontroll

Krav til internkontroll er hjemlet i alkoholforskriftens §§§ 8-1, 8-2 og 8-3.

Ethvert salgs- og skjenkested må ha et internkontrollsystem som sikrer gode rutiner knyttet til alkoholregelverket. God internkontroll sørger for enklere drift, fornøyde gjester og tryggere ansatte. Et sterkt internkontrollsystem er et verktøy for gode interne rutiner og kan forebygge brudd på alkoholloven. Bevillingshavere kan rådføre seg med kommunen om gjennomføring av internkontroll.

Du finner mer informasjon om Guide til god internkontroll på Helsedirektoratets side:

[Guide til god internkontroll etter alkoholloven - Helsedirektoratet](#)

14. DELEGASJONER

Alkoholpolitisk handlingsplan behandles av kommunestyret.

Avgjørelsene er delegert slik:

TYPE AVGJØRELSE	AVG. MYNDIGHET
Søknader om salgs- og skjenkebevillinger, herunder søknader om fornyelse	Formannskapet
Inndragning av bevilling jf. alkohollovens § 1-8	Formannskapet
Permanent endring av skjenkelokale/virksomhet	Formannskapet
Godkjenne endring av styrer og/eller stedfortreder for styrer	Rådmannen
Prikktildeling og inndragning av bevilling jf. alkoholforskriftens § 10-2 til § 10-6	Rådmannen
Inndragning av bevilling som følge av at bevillingen ikke er benyttet siste år	Rådmannen
Utvidelse av skjenkelokale eller skjenketid for en enkelt anledning	Rådmannen
Ambulerende bevilling/ bevilling for en enkelt anledning	Rådmannen
Serveringsbevilling	Rådmannen

15. HVA MÅ BEVILLINGSHAVERE GJØRE?

Alle bevillingshavere plikter å holde seg oppdatert på gjeldende lover og regler, derav alkoholloven med forskrifter. Hvis det forekommer endringer i din virksomhet, som har betydning for din bevilling, skal kommunen varsles så fort som mulig. Bevillingshavere kan oppsøke råd ved å avtale tidspunkt hos bevillingsmyndigheten i kommunen. Ved behov kan bevillingshavere få tilsendt nødvendig materiale som for eksempel lovverk, forskrift(er) med kommentarer, skjema for internkontroll, og andre veiledningshefter.

16. LENKER

[Håndbok i alkoholloven](#)

[Helsedirektoratet - lover og rundskriv](#)

[Lovdata](#)

[Forbud mot reklame for alkoholholdig drikk - Helsedirektoratet](#)

<https://www.helsedirektoratet.no/tema/alkohol>

[Guide til god internkontroll etter alkoholloven - Helsedirektoratet](#)

[Veileder-kommune-politisamarbeid-mai2023.pdf \(ks.no\)](#)

[Salgs- og skjenkebevillinger: kommunenes forvaltning av alkoholloven - FHI](#)

